

JUNGTINIŲ TAUTŲ 1980 METŲ KONVENCIJA DĖL TAM TIKRŲ ĮPRASTINIŲ GINKLŲ, KURIE GALI BŪTI LAIKOMI PERNELYG ŽALOJANČIAIS ARBA VEIKIA NESIRINKTINAI, NAUDOJIMO UŽDRAUDIMO ARBA APRIBOJIMO

Aukštosios Susitariančiosios Šalys,
primindamos kiekvienos valstybės pareigą, vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartija, savo tarptautiniuose santykiuose susilaikyti nuo grasinimų jėga arba jėgos panaudojimo prieš kurios nors valstybės suverenitetą, teritorinį vientisumą ir politinę nepriklausomybę ar kuriuo nors kitu būdu, nesuderinamu su Jungtinių Tautų tikslais;

be to, primindamos bendrą civilių gyventojų apsaugos nuo karo veiksmų poveikio principą; remdamosi tarptautinės teisės principu, kad ginkluoto konflikto šalių teisė pasirinkti kariavimo būdus ir priemones nėra neribota, bei principu, draudžiančiu ginkluoto konflikto metu naudoti ginklus, šaudmenis bei medžiagas ir kariavimo būdus savo prigimtimi per daug žalojančiais ar sukeliančiais nereikalingų kančių;

kartu primindamos, kad draudžiama naudoti kariavimo būdus ir priemones, kuriais siekiama arba galima tikėtis, jog bus padaryta ilgalaikė ir didelio masto didelė žala gamtai ir aplinkai;

patvirtindamos savo pasiryžimą, kad tais atvejais, kurių nenumato ši Konvencija ir jos papildomi protokolai arba kiti tarptautiniai susitarimai, civiliai gyventojai ir kombatantai visada būtų ginami ir saugomi tarptautinės teisės principų, išplaukiančių iš nusistovėjusių papročių, humanizmo ir visuomeninės sąžinės reikalavimų;

norėdamos prisidėti prie tarptautinio įtempimo mažinimo, ginklavimosi varžybų užbaigimo ir pasitikėjimo tarp valstybių kūrimo, taip įgyvendinant visų tautų siekį gyventi taikiai;

pripažindamos visų pastangų svarbą galinčių padėti siekti visuotinio ir visiško nusiginklavimo, esant griežtai ir veiksmingai tarptautinei kontrolei;

dar kartą patvirtindamos, kad reikia tęsti ginkluotiems konfliktams taikomų tarptautinės teisės normų kodifikavimą ir tolesnę jų plėtrą;

trokšdamos uždrausti ar labiau apriboti tam tikrų įprastinių ginklų naudojimą ir būdamos įsitikinusios, kad šios srities pasiekti teigiami rezultatai gali palengvinti derybas dėl nusiginklavimo siekiant nutraukti tokių ginklų gamybą, kaupimą ar platinimą;

pabrėždamos pageidavimą, kad visos, ypač kariniu požiūriu reikšmingos, valstybės taptų šios Konvencijos ir jos papildomų protokolų šalimis;

turėdamos omenyje, kad Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja ir Jungtinių Tautų Nusiginklavimo komisija gali nuspręsti svarstyti klausimą dėl šioje Konvencijoje ir jos papildomuose protokoluose numatytų draudimų ir apribojimų galimo išplėtimo;

taip pat turėdamos omenyje, kad Nusiginklavimo komitetas gali nuspręsti apsvarstyti klausimą dėl tolesnių priemonių įgyvendinimo siekiant uždrausti ar apriboti kai kurių įprastinių ginklų panaudojimą;

s u s i t a r ė:

1 straipsnis TAIKYMO SRITIS

Ši Konvencija ir jos papildomi protokolai taikomi tomis aplinkybėmis, kurios numatytos bendrame visoms 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijoms dėl karo aukų apsaugos 2 straipsnyje, įskaitant atvejus, apibrėžtus prie šių konvencijų pridėto I protokolo 1 straipsnio 4 punkte.

2 straipsnis SANTYKIAI SU KITAIS TARPTAUTINIAIS SUSITARIMAI

Jokia šios Konvencijos ar jos papildomų protokolų nuostata negali būti aiškinama kaip paneigianti kitus įpareigojimus, kuriuos Aukštosioms Susitariančiosioms Šalims nustato ginkluotiems konfliktams taikoma tarptautinė humanitarinė teisė.

3 straipsnis PASIRAŠYMAS

Ši Konvencija yra atvira pasirašyti visoms valstybėms Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke dvylika mėnesių po 1981 m. balandžio 10 d.

4 straipsnis RATIFIKAVIMAS, PRIĖMIMAS, PATVIRTINIMAS ARBA PRISIJUNGIMAS

1. Pasirašiusiosios valstybės šią Konvenciją ratifikuoja, priima arba patvirtina. Kiekviena šios Konvencijos nepasirašiusi valstybė gali prie jos prisijungti.

2. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentas atiduodamas saugoti depozitariui.

3. Kiekviena valstybė gali pasirinkti, kokia forma išreikšti savo sutikimą būti saistomai bet kurio iš šios Konvencijos papildomųjų protokolų, su sąlyga, kad, deponuodama šios Konvencijos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo prie jos dokumentą, ji praneš depozitariui apie savo sutikimą būti saistomai kurių nors dviejų ar daugiau iš šių protokolų.

4. Bet kuriuo metu po šios Konvencijos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo prie jos dokumento deponavimo, valstybė gali pranešti depozitariui apie savo sutikimą būti saistomai kurio nors iš papildomųjų protokolų, kuris jos dar nesaisto.

5. Kiekvienas protokolas, kuris saisto Aukštąją Susitariančiąją Šalį, šiai Šaliai yra neatskiriama šios Konvencijos dalis.

5 straipsnis ĮSIGALIOJIMAS

1. Ši Konvencija įsigalioja praėjus šešioms mėnesiams po dvidešimtojo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos.

2. Kiekvienai valstybei, kuri deponavo savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą po to, kai buvo deponuotas dvidešimtas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentas, ši Konvencija įsigalioja praėjus šešioms mėnesiams nuo tos dienos, kai ši valstybė deponavo savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą.

3. Kiekvienas šios Konvencijos papildomas protokolas įsigalioja praėjus šešioms mėnesiams nuo dienos, kai, remiantis šios Konvencijos 4 straipsnio 3 arba 4 punktu, dvidešimt valstybių pranešė apie savo sutikimą būti jo saistomai.

4. Kiekvienai valstybei, kuri praneša apie savo sutikimą būti saistomai šios Konvencijos papildomo protokolo po to, kai dvidešimt valstybių pranešė apie savo sutikimą būti jo saistomai, protokolas įsigalioja praėjus šešioms mėnesiams nuo tos dienos, kai ši valstybė pranešė apie savo sutikimą būti šiuo būdu saistomai.

6 straipsnis PLATINIMAS

Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja ir taikos, ir ginkluoto konflikto metu kuo plačiau platinti savo šalyse šią Konvenciją ir tuos papildomus protokolus, kurie ją saisto, ypač

įtraukdama jų studijavimą į kariuomenės mokymų programas, kad šis dokumentas taptų žinomas ginkluotosioms pajėgoms.

7 straipsnis

SUTARTINIAI SANTYKIAI ŠIAI KONVENCIJAI ĮSIGALIOJUS

1. Jeigu vienos iš konflikto šalių nesaisto vienas kuris iš papildomų protokolų, šalys, kurias ši Konvencija saisto, tas papildomas protokolai ir toliau saisto tų šalių tarpusavio santykius.

2. Kiekvieną Aukštąją Susitariančiąją Šalį saisto ši Konvencija ir kiekvienas jos papildomas protokolai, kuris galioja šiai Šaliai, kiekvienu 1 straipsnyje numatytu atveju, kiekvienos valstybės, kuri nėra šios Konvencijos šalimi ar jos nesaisto atitinkamas šios Konvencijos papildomas protokolai, atžvilgiu, jeigu pastaroji valstybė pripažįsta ir taiko šią Konvenciją ar atitinkamą protokolą, ir apie tai praneša depozitarijui.

3. Depozitarijus turi nedelsdamas informuoti suinteresuotas Aukštąsias Susitariančiąsias Šalis apie kiekvieną pranešimą, gautą pagal šio straipsnio 2 punktą.

4. Atsižvelgus į Konvenciją ir jos papildomus protokolus, kurie saisto Aukštąją Susitariančiąją Šalį, taikomi tos Aukštosios Susitariančiosios Šalies ginkluoto konflikto, kurio pobūdis apibrėžtas 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijų dėl nukentėjusiųjų nuo karo apsaugos I Papildomo protokolo 1 straipsnio 4 punkte:

a) kai Aukštoji Susitariančioji Šalis yra I Papildomo protokolo šalis, o šio protokolo 96 straipsnio 3 punkte nurodyta valdžia įsipareigojo taikyti Ženevos konvencijas ir I Papildomą protokolą pagal minėto Protokolo 96 straipsnio 3 punktą, ir įsipareigoja taikyti šią Konvenciją ir atitinkamus papildomus protokolus šio konflikto metu; arba

b) kai Aukštoji Susitariančioji Šalis nėra I Papildomo protokolo šalis, o valdžia, anksčiau nurodyta a) papunktyje, prisiima ir šio konflikto metu laikosi Ženevos konvencijų ir šios Konvencijos bei atitinkamų papildomų protokolų įsipareigojimų. Šie įsipareigojimai ir jų taikymas šio konflikto metu turi šias pasekmes:

(i) Ženevos konvencijos ir ši Konvencija bei atitinkami papildomi protokolai nedelsiant įsigalioja konflikto šalims;

(ii) minėta valdžia prisiima tas pačias teises ir pareigas, kurias prisiėmė Ženevos konvencijų, šios Konvencijos bei jos atitinkamų papildomų protokolų Aukštoji Susitariančioji Šalis; ir

(iii) Ženevos konvencijos, ši Konvencija bei jos atitinkami papildomi protokolai vienodai saisto visas konflikto šalis.

Aukštoji Susitariančioji Šalis ir ši valdžia abipusiškai taip pat gali susitarti priimti ir taikyti Ženevos konvencijų I Papildomo protokolo įsipareigojimus.

8 straipsnis

KONVENCIJOS PERŽIŪRĖJIMAS IR PATAISOS

1. a) Šiai Konvencijai įsigaliojus, kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis gali bet kada pasiūlyti šios Konvencijos arba kurio nors iš Šalių saistančių papildomų protokolų pataisas. Apie pasiūlymą dėl pataisos pranešama depozitarijui, kuris apie tai informuoja visas Aukštąsias Susitariančiąsias Šalis ir klausia jų nuomonės, ar reikia sušaukti konferenciją pasiūlymui apsvarstyti. Jeigu dauguma, kurią sudaro ne mažiau kaip aštuoniolika Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių, dėl to sutinka, jis turi skubiai sušaukti konferenciją, į kurią kviečiamos visos Aukštosios

Susitariančiosios Šalys. Valstybės, nesančios šios Konvencijos šalimis, į konferenciją kviečiamos kaip stebėtojos.

b) Tokia konferencija gali susitarti dėl pataisų, kurios priimamos ir įsigalioja taip, kaip ir ši Konvencija bei jos papildomi protokolai, numatant, kad šios Konvencijos pataisas gali priimti tik Aukštosios Susitariančiosios Šalys, o konkrečių papildomų protokolų pataisas gali priimti tikrai jų saistomos Aukštosios Susitariančiosios Šalys.

2. a) Šiai Konvencijai įsigaliojus, kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis gali bet kuriuo metu pasiūlyti sudaryti papildomus protokolus dėl kitos įprastinės ginkluotės rūšių, kurių neapima dabartiniai papildomi protokolai. Apie tokį pasiūlymą dėl papildomo protokolo pranešama depozitariui, kuris, vadovaudamasis šio straipsnio 1 a) papunkčiu, apie tai informuoja visas Aukštąsias Susitariančiąsias Šalis. Jeigu dauguma, sudaranti ne mažiau kaip aštuoniolika Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių, sutinka, depozitarius skubiai sušaukia konferenciją, į kurią pakviečiamos visos valstybės.

b) Ši konferencija, dalyvaujant visoms konferencijoje atstovaujamoms valstybėms, gali susitarti dėl papildomų protokolų, kurie priimami taip pat, kaip ir ši Konvencija, po to ją papildo ir įsigalioja, vadovaujantis šios Konvencijos 5 straipsnio 3 ir 4 punkto nuostatomis.

3. a) Jeigu per dešimt metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, remiantis šio straipsnio 1 a) arba 2 a) papunkčiais, nebuvo surengta konferencija, kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis gali pareikalauti, kad depozitarius sušauktų konferenciją, į kurią pakviečiamos visos Aukštosios Susitariančiosios Šalys, ir kad ji peržiūrėtų šios Konvencijos ir jos papildomų protokolų turinį ir veikimą ir apsvarstytų pasiūlymus dėl šios Konvencijos ir jos papildomų protokolų pataisų. Valstybės, nesančios šios Konvencijos šalimis, į konferenciją kviečiamos kaip stebėtojos. Konferencija gali susitarti dėl pataisų, kurios priimamos ir įsigalioja kaip numatyta 1 b) papunktyje.

b) Konferencijoje galima apsvarstyti kiekvieną pasiūlymą dėl papildomo protokolo sudarymo, susijusio su kitomis įprastinių ginklų rūšimis, kurių neapima dabartiniai papildomi protokolai. Visos konferencijoje atstovaujamos valstybės šiame svarstyme gali neribotai dalyvauti. Visi papildomi protokolai priimami taip pat, kaip ir ši Konvencija, po to jie papildo ją ir įsigalioja kaip numatyta šios Konvencijos 5 straipsnio 3 ir 4 punktuose.

c) Konferencija gali svarstyti, ar imtis priemonių kurios nors Aukštosios Susitariančiosios Šalies prašymu sušaukti kitą konferenciją, jeigu po panašaus laikotarpio, kaip nurodyta šio straipsnio 3 a) papunktyje, nebus, vadovaujantis šio straipsnio 1 a) arba 2 a) papunkčiais, sušaukta konferencija.

9 straipsnis DENONSAVIMAS

1. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis gali denonsuoti šią Konvenciją arba kurį nors iš jos papildomų protokolų, apie tai pranešdama depozitariui.

2. Denonsavimas įsigalioja tikrai praėjus vieneriems metams po to, kai depozitarius gavo pranešimą apie denonsavimą. Tačiau jeigu baigiantis tiems metams denonsuojanti Aukštoji Susitariančioji Šalis yra vienoje iš padėčių, apibūdintų 1 straipsnyje, ji toliau lieka saistoma šioje Konvencijoje ir atitinkamuose papildomuose protokoluose jai nustatytų įsipareigojimų, kol baigsis ginkluotas konfliktas ar okupacija, ir bet kuriuo atveju, kol pasibaigs visi veiksmai, susiję su asmenų, kuriuos saugo ginkluotų konfliktų metu taikomos tarptautinės teisės normos, visišku paleidimu, repatriacija ar restitucija, o papildomo protokolo, kuriame įtvirtintos nuostatos, liečiančios situacijas, kai Jungtinių Tautų pajėgos ar misijos vykdo šioje teritorijoje taikos palaikymo, stebėjimo ar panašias funkcijas, atveju, – iki šių funkcijų pasibaigimo.

3. Laikoma, kad šios Konvencijos denonsavimas taip pat taikomas ir visiems papildomiems protokolams, kurie saisto denonsuojančią Aukštąją Susitariančiąją Šalį.

4. Denonsavimas liečia tikrai denonsuojančią Aukštąją Susitariančiąją Šalį.

5. Denonsavimas nelinečia denonsuojančios Aukštosios Susitariančiosios Šalies įsipareigojimų, kurie jai jau yra iškilę, pagal šią Konvenciją ar jos papildomus protokolus, dėl ginkluoto konflikto, bet kurio veiksmo, atlikto iki šio denonsavimo įsigaliojimo, atžvilgiu.

10 straipsnis DEPOZITARIJUS

1. Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius yra šios Konvencijos ir jos papildomų protokolų depozitarius.

2. Be savo įprastinių funkcijų, depozitarius informuoja visas valstybes apie:

(a) šios Konvencijos pasirašymą pagal 3 straipsnį;

(b) šios Konvencijos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo prie jos dokumentų deponavimus pagal 4 straipsnį;

(c) pranešimus apie sutikimą būti saistoma papildomų protokolų, remiantis 4 straipsniu;

(d) šios Konvencijos ir kiekvieno papildomo protokolo įsigaliojimo datas pagal 5 straipsnį;
ir

(e) pranešimus apie denonsavimą, gautus pagal 9 straipsnį, bei jo įsigaliojimo datas.

11 straipsnis TEKSTŲ ORIGINALAI

Šios Konvencijos ir jos papildomų protokolų originalai arabų, kinų, anglų, prancūzų, rusų ir ispanų kalbomis yra vienodai autentiški, juos saugo depozitarius, kuris perduoda visoms valstybėms patvirtintas kopijas.

**JUNGTINIŲ TAUTŲ 1980 METŲ KONVENCIJOS DĖL TAM TIKRŲ ĮPRASTINIŲ
GINKLŲ, KURIE GALI BŪTI LAIKOMI PERNELYG ŽALOJANČIAIS ARBA VEIKIA
NESIRINKTINAI, NAUDOJIMO UŽDRAUDIMO ARBA APRIBOJIMO PAPILDOMI
PROTOKOLAI**

PROTOKOLAS DĖL NEAPTINKAMŲ DALELIŲ (I PROTOKOLAS)

Draudžiama naudoti bet kokius ginklus, kurie paprastai sužeidžia skeveldromis (dalelėmis) ir kurių žmogaus kūne negalima aptikti rentgeno spinduliais.

**PROTOKOLAS DĖL MINŲ, MINŲ-SPĄSTŲ IR KITŲ ĮTAISŲ NAUDOJIMO
UŽDRAUDIMO ARBA APRIBOJIMO, PATAISYTAS 1996 M. GEGUŽĖS 3 D. (II
PROTOKOLAS, PATAISYTAS 1996 M. GEGUŽĖS 3 D.)**

1 STRAIPSNIS: PATAISYTASIS PROTOKOLAS

Jungtinių Tautų 1980 metų konvencijos dėl tam tikrų įprastinių ginklų, kurie gali būti laikomi pernelyg žalojančiais arba veikia nesirinktinai, naudojimo uždraudimo arba apribojimo („Konvencijos“) Papildomas protokolas dėl minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų naudojimo uždraudimo arba apribojimo (II protokolas) taisomas taip:

**„Protokolas dėl minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų naudojimo uždraudimo arba apribojimo,
pataisytas 1996 m. gegužės 3 d. (II protokolas, pataisytas 1996 m. gegužės 3 d.)**

**1 straipsnis
TAIKYMO SFERA**

1. Šis Protokolas liečia lauko minų, minų-spąstų ir kitų jame apibrėžtų įtaisų naudojimą, įskaitant minas, naudojamas pakrantėms, persikėlimams per vandens kelius ar upes minuoti, bet netaikomas minų prieš laivus naudojimui jūroje ar vidaus vandenyse.

2. Be situacijų, numatytų šios Konvencijos 1 straipsnyje, šis Protokolas taip pat taikomas situacijoms, numatytoms 3 straipsnyje, bendroms 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijoms. Šis Protokolas netaikomas valstybės vidaus neramumų ir įtampos situacijoms: maištams, atskiriems ar atsitiktiniams smurto aktams arba kitiems panašaus pobūdžio aktams, nesukeliantiems karinių konfliktų.

3. Netarptautinio pobūdžio karinių konfliktų atveju, vykstančių vienos iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių teritorijoje, kiekviena konflikto šalis yra įpareigota taikyti šiame Protokole nustatytus draudimus ir apribojimus.

4. Nė viena šio Protokolo nuostata negalima vadovautis, siekiant daryti įtaką valstybės suverenitetui arba vyriausybės gebėjimui visomis teisėtomis priemonėmis palaikyti arba atkurti toje valstybėje teisėtvarką arba apginti nacionalinę vienybę ir valstybės teritorinį vientisumą.

5. Nė viena šio Protokolo nuostata negalima vadovautis teisinant kišimąsi dėl bet kokių priežasčių, tiesiogiai ar netiesiogiai į karinius konfliktus arba į Aukštosios Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje tas konfliktas vyksta, vidaus ar užsienio reikalus.

6. Šio Protokolo nuostatų taikymas konflikto šalims, kurios nėra šį Protokolą priėmusios Aukštosios Susitariančiosios Šalys, nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nekeičia jų arba ginčytinos teritorijos teisinio statuso.

**2 straipsnis
APIBRĖŽIMAI**

Šiame Protokole:

1. „Mina“ reiškia bet kokią po žeme, ant žemės, šalia jos ar ant kitokio paviršiaus padėtą sprogmenį, skirtą susprogti, kai ant jo užlipa, prie jo artinasi arba prisiliečia asmuo ar transporto priemonė.

2. „Svaidomoji mina“ reiškia miną, ne tiesiogiai padėtą, bet paleistą pasitelkiant artileriją, minosvaidį, raketą, mortyrą arba panašų įtaisą arba išmestą iš lėktuvo. Minos, paleistos iš antžeminių sistemų iš mažesnio kaip 500 metrų atstumo, nėra laikomos „svaidomosiomis“, jeigu jos panaudotos pagal šio Protokolo 5 straipsnį ir kitus atitinkamus šio Protokolo straipsnius.

3. „Pėstininko mina“ reiškia miną, skirtą susprogti, kai ant jos užlipa, prie jos prisiartina ar prisiliečia asmuo ir kuri pašalins iš rikiuotės, sužeisdama arba užmušdama vieną ar daugiau asmenų.

4. „Mina-spąstai“ reiškia bet kokią įtaisą ar medžiagą, kurių paskirtis, konstrukcija ir pritaikymas yra žudyti arba sužeisti ir kuri pradeda veikti netikėtai, kai asmuo paliečia ar prisiartina prie tariamai nežalingo objekto arba atlieka tariamai saugų veiksmą.

5. „Kiti įtaisai“ reiškia rankomis padedamus šaudmenis ar įtaisus, improvizuotus sprogstamuosius įtaisus, skirtus žudyti ar sužeisti arba padaryti žalą, ir kurie po tam tikro laiko tarpo pradeda veikti valdant rankomis, distanciniu būdu arba automatiškai.

6. „Karinis taikiny“ kalbant apie objektus, reiškia bet kokią objektą, kuris dėl savo prigimties, padėties vietovėje, paskirties ar panaudojimo iš esmės prisideda prie karo veiksmų, ir kurio visiškas ar dalinis sunaikinimas, užgrobimas ar savęs neutralizavimas tuo metu vyraujančiomis aplinkybėmis suteikia aiškų karinį pranašumą.

7. „Civiliniai objektai“ yra visi objektai, kurie nėra kariniai taikiniai, apibrėžti šio straipsnio 6 punkte.

8. „Minų laukas“ – tai apibrėžta teritorija, kurioje buvo padėtos minos, o „užminuota teritorija“ yra teritorija, kuri pavojinga dėl joje esančių minų. „Tariamasis minų laukas“ reiškia teritoriją, kurioje minų nėra, bet kuri simuliuoja minų lauką. Terminas „minų laukas“ apima ir „tariamąsias minų laukus“.

9. „Aprašymas“ reiškia fizinį, administracinį ar techninį veiksmą, kurio tikslas įregistruoti oficialiuose dokumentuose gaunamą visą įmanomą informaciją, palengvinančią minų laukų, užminuotų teritorijų, minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų buvimo vietos nustatymą.

10. „Susinaikinantysis mechanizmas“ reiškia viduje įmontuotą arba išorėje pritvirtintą automatiškai veikiantį mechanizmą, kuris užtikrina šaudmens, kuriame šis mechanizmas įmontuotas arba prie kurio jis pritvirtintas, sunaikinimą.

11. „Save neutralizuojantis mechanizmas“ reiškia įmontuotą automatiškai veikiantį mechanizmą, kuris šaudmenį, kuriame jis įmontuotas, paverčia neveikiančiu.

12. „Savaime deaktyvuojantis“ reiškia savaiminį šaudmens tapimą neveikiančiu dėl kurio nors jo komponento, kuris yra būtinas šaudmens veikimui, pavyzdžiui, neatstatomai išsekus baterijai.

13. „Distancinis valdymas“ reiškia valdymą komandomis per atstumą.

14. „Priešišmontavimo įtaisas“ reiškia įtaisą, skirtą apsaugoti miną ir kuris yra minos dalis ar sujungtas su ja, pritvirtintas prie jos arba padėtas ant jos, ir kuris suveikia, kai yra bandoma miną išmontuoti.

15. „Perdavimas“ be fizinio minų atgabavimo ir išgabavimo iš valstybės teritorijos taip pat apima nuosavybės teisės į minas arba jų kontrolę perdavimą, bet neapima pačios teritorijos, kurioje minos padėtos, perdavimo.

3 straipsnis

BENDRI MINŲ, MINŲ-SPĄSTŲ IR KITŲ ĮTAISŲ NAUDOJIMO APRIBOJIMAI

1. Šis straipsnis taikomas:

- a) minoms;
- b) minoms-spąstams;
- c) kitiems įtaisams.

2. Pagal šio Protokolo nuostatas kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis arba konflikto šalis yra atsakinga už visas jos naudojamas minas, minas-spąstus arba kitus įtaisus ir įsipareigoja išminuoti, pašalinti, sunaikinti arba laikyti jas, kaip apibrėžta šio Protokolo 10 straipsnyje.

3. Bet kuriomis aplinkybėmis yra draudžiama naudoti bet kokias minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus, kurių paskirtis arba prigimtis yra sukelti didelių sužalojimus ar nereikalingas kančias.

4. Ginklai, kuriems šis straipsnis yra taikomas, privalo griežtai atitikti Techniniame priede kiekvienai atskirai kategorijai numatytus standartus ir apribojimus.

5. Draudžiama naudoti minas, minas-spąstus ar kitus įtaisus su mechanizmu arba įtaisu, kurio specifinė paskirtis yra detonuoti sprogmenį nuo paprastai naudojamų minų detektorių dėl jų magnetinio ar kitokio nekontaktinio poveikio, kurie įprastai yra naudojami paieškos operacijų metu.

6. Draudžiama naudoti savaime deaktyvuojančią miną su priešišmontavimo įtaisu, kuris yra suprojektuotas taip, kad priešišmontavimo įtaisas gali funkcionuoti po to, kai pati mina jau liovėsi funkcionavusi.

7. Bet kokiomis aplinkybėmis: puolant, ginantis ar imantis represalijų, draudžiama nukreipti ginklus, kuriems taikomas šis straipsnis, prieš civilius gyventojus apskritai arba prieš atskirus civilius gyventojus ar civilinius objektus.

8. Ginklus, kuriems taikomas šis straipsnis, draudžiama naudoti nesirinktinai. Naudojimas nesirinktinai reiškia bet kokių šių ginklų panaudojimą:

a) ne karinio taikinio ribose arba kai taikoma ne į jį. Kai abejojama, ar objektas, kuris paprastai yra skirtas civiliniams tikslams, toks kaip pamaldų vieta, namas arba kita gyvenamoji patalpa arba mokykla, iš esmės prisideda prie karo veiksmų, yra laikoma, kad tas objektas nėra tam naudojamas;

b) kai pasitelkiami būdai ar priemonės, negalinčios būti nutaikytos į konkretų karinį taikinį; arba

c) kai tikėtina, kad dėl to atsitiktinai žus, bus sužaloti civiliai asmenys, bus pakenkta civiliniams objektams ir kuris yra per daug pavojingas lyginant su laukiamu konkrečiu ir tiesioginiu kariniu pranašumu.

9. Keli aiškiai atskirti arba išsiskiriantys kariniai taikiniai, esantys mieste, miestelyje, kaime arba kitoje vietoje, kurioje yra vienoda civilių gyventojų ar civilinių objektų koncentracija, nėra laikomi vienu kariniu taikiniu.

10. Reikia imtis visų galimų atsargumo priemonių, kad civiliai gyventojai būtų apsaugoti nuo ginklų, kuriems taikomas šis straipsnis. Galimos atsargumo priemonės yra tokios atsargumo priemonės, kurių galima imtis ir kurios praktiškai įmanomos, atsižvelgus į tuo metu vyraujančias aplinkybes, įskaitant humanitarinius ir karinius dalykus. Tai gali būti šios aplinkybės, nors ne vien tik:

a) ilgalaikis ir trumpalaikis minų lauke esančių minų poveikis vietiniams civiliams gyventojams;

b) galimos civilių gyventojų apsaugos priemonės (pavyzdžiui, aptvėrimas, ženklai, įspėjimas ir stebėjimas);

c) alternatyvų buvimas bei galimybė jomis pasinaudoti; ir

d) trumpalaikiai ir ilgalaikiai kariniai reikalavimai minų laukui.

11. Iš anksto turi būti įspėta apie bet kokių minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų padėjimą, galintį pakenkti civiliams gyventojams, nebent aplinkybės neleistų to padaryti.

4 straipsnis

APRIBOJIMAI NAUDOTI PĖSTININKŲ MINAS

Draudžiama naudoti pėstininkų minas, kurių negalima aptikti vadovaujantis Techninio priedo 2 punkto nuostatomis.

5 straipsnis

APRIBOJIMAI NAUDOTI KITOKIAS NEGU SVAIDOMĄSIAS PĖSTININKŲ MINAS

1. Šis straipsnis taikomas kitokioms negu svaidomosioms pėstininkų minoms.

2. Draudžiama naudoti ginklus, kuriems taikomas šis straipsnis, kai jie neatitinka Techniniame priede nustatytų minų susinaikinimo ir savaiminės deaktivacijos nuostatų, išskyrus, jeigu:

a) tokie ginklai yra perimetru pažymėtoje teritorijoje, kurią stebi karinis personalas ir kuri saugoma ją apjuosiant arba kitomis priemonėmis siekiant, kad į teritoriją visiškai nepatektų civiliai gyventojai; ir

b) tokie ginklai pašalinami prieš paliekant teritoriją, kai teritorija neperleidžiama kitos valstybės karinėms pajėgoms, prisiimančioms atsakomybę už apsaugos, reikalaujamos pagal šį straipsnį, palaikymą ir vėlesnį šių ginklų pašalinimą.

3. Konflikto šalis atleidžiama nuo šio straipsnio 2 a) ir 2 b) punktuose nustatytų reikalavimų laikymosi tik tuomet, jeigu laikytis šių reikalavimų nėra įmanoma dėl prievartinio teritorijos kontrolės praradimo dėl priešų karinių veiksmų, įskaitant situacijas, kai tiesioginiai priešų kariniai veiksmai daro šį laikymąsi neįmanomu. Jei konflikto šalis vėl ima kontroliuoti teritoriją, ji vėl privalo laikytis šio straipsnio 2 a) ir 2 b) punktų nuostatų.

4. Jei konflikto šalies pajėgos ima kontroliuoti teritoriją, kurioje buvo padėti ginklai, kuriems taikomas šis straipsnis, tokios pajėgos visomis galimomis pastangomis palaiko ir, jeigu būtina, tol, kol šie ginklai nėra pašalinti, suteikia apsaugą, kaip numatyta šiame straipsnyje.

5. Imamasi visų įmanomų priemonių, kad nebūtų neleistinu būdu perkeltas, sugadintas, sunaikintas ar paslėptas bet koks įtaisas, sistema arba medžiaga, kurie naudojami nustatyti perimetru žymimos teritorijos perimetrą.

6. Ginklai, kuriems taikomas šis straipsnis, jei jie paskleidžia daleles horizontaliu, mažesniu kaip 90° kampo lanku ir yra padėti ant kieto paviršiaus arba virš jo, gali būti naudojami nesilaikant priemonių, numatytų šio straipsnio 2 a) punkte, bet ne ilgiau kaip 72 valandas, jeigu:

a) jie yra visiškai šalia juos padėjusio karinio dalinio; ir

b) karinis personalas stebi, kad civiliai gyventojai nepatektų į šį rajoną.

6 straipsnis

APRIBOJIMAI NAUDOTI SVAIDOMĄSIAS MINAS

1. Draudžiama naudoti svaidomąsias minas, jeigu jos nėra aprašytos pagal Techninio priedo 1 b) punktą

2. Draudžiama naudoti svaidomąsias pėstininkų minas, kurios neatitinka Techniniame priede nustatytų susinaikinimo ir savaiminės deaktivacijos nuostatų.

3. Draudžiama naudoti kitokias negu svaidomosios pėstininkų minas, jeigu jose nėra (kai galima) įtaisytas veiksmingas susinaikinimo arba savaiminio neutralizavimosi mechanizmas ir joms nebūdinga veiksminga savaiminė deaktivacija, užtikrinanti, kad mina nebefunkcionuos netekusi karinės paskirties, dėl kurios ji buvo padėta.

4. Turi būti užtikrintas išankstinis įspėjimas civiliams gyventojams apie galinčių pakenkti svaidomųjų minų paleidimą arba išmetimą, nebent aplinkybės neleistų to padaryti.

7 straipsnis

DRAUDIMAS NAUDOTI MINAS-SPĄSTUS IR KITUS ĮTAISUS

1. Nepažeidžiant ginkluotiems konfliktams taikomų tarptautinės teisės normų, kai naudojamosi klasta ar apgaule, bet kokiomis aplinkybėmis draudžiama naudoti minas-spąstus ir kitus įtaisus, kurie koku nors būdu yra pritvirtinti prie arba susiję su:

a) tarptautiniu mastu pripažintais apsauginiais ženklais, signalais arba emblemomis;

b) sergančiais, sužeistais ar mirusiais asmenimis;

c) laidojimo ar kremacijos vietomis arba kapais;

d) medicinos įstaigomis, medicinos įranga, medikamentais arba medicinos transportu;

e) vaikiškais žaislais ar kitokiais nešiojamais daiktais, specialiai skirtais vaikų maitinimui, sveikatai, higienai, aprangai ar mokymui;

f) maistu ir gėrimais;

g) virtuvės indais ir prietaisais, išskyrus karinėse įstaigose, kariuomenės dislokacijos vietose ar karinių atsargų tiekimo bazėse;

h) akivaizdžiai religinio pobūdžio daiktais;

i) istoriniais paminklais, meno kūrinių ar garbinamomis vietomis, kurios sudaro tautų kultūrinio ir dvasinio paveldo dalį; arba

j) gyvūnais ar jų maita.

2. Draudžiama naudoti minas-spąstus, kurios savo forma atrodo kaip nežalingas nešiojamas daiktas ir kurių viduje specialiai įmontuota sprogstamoji medžiaga.

3. Nenusižengiant 3 straipsnio nuostatomis, yra draudžiama naudoti ginklus, kuriems taikomas šis straipsnis, bet kokiam mieste, miestelyje, kaime ar kitoje vietoje su panašios koncentracijos civilių gyventojų skaičiumi ir kurioje nevyksta kovos veiksmai tarp antžeminių pajėgų arba neatrodo, kad tokie veiksmai būtų neišvengiami, nebent:

a) jie vyksta kariniame objekte arba visiškai šalia karinio objekto; arba

b) imtasi priemonių apsaugoti civilius gyventojus nuo tų veiksmų pavojaus, pavyzdžiui, išstatant sargybinius, įspėjant arba aptveriant pavojingą teritoriją.

8 straipsnis PERDAVIMAI

1. Siekdama įgyvendinti šio Protokolo tikslus, kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis:

a) įsipareigoja neperduoti jokios minos, kurios naudojimą draudžia šis Protokolas;

b) įsipareigoja neperduoti jokios minos jokiam kitam gavėjui, išskyrus perdavimą valstybei ar valstybės institucijai, įgaliojimai priimti tokius perdavimus;

c) įsipareigoja suvaržyti bet kokios minos, kurios naudojimą riboja šis Protokolas, perdavimą. Būtent, kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis įsipareigoja neperduoti jokių pėstininkų minų valstybėms, kurių nesaisto šis Protokolas, jeigu gaunančioji valstybė nesutinka taikyti šio Protokolo; ir

d) įsipareigoja užtikrinti, kad bet koks perdavimas pagal šį straipsnį atliekamas tiek perduodančiai, tiek priimančiai valstybei visiškai laikantis atitinkamų šio Protokolo nuostatų ir tarptautinės humanitarinės teisės normų.

2. Jeigu Aukštoji Susitariančioji Šalis paskelbia, kad ji nebetaikys kai kurių nuostatų dėl kai kurių minų naudojimo, kaip numatyta Techniniame priede, šio straipsnio 1 a) punktas bet koku atveju taikomas tokioms minoms.

3. Kol įsigalios šis Protokolas, visos Aukštosios Susitariančiosios Šalys susilaiko nuo bet kokių veiksmų, prieštaraujančių šio straipsnio 1 a) punktui.

9 straipsnis MINŲ LAUKŲ, UŽMINUOTŲ TERITORIJŲ, MINŲ, MINŲ-SPĄSTŲ IR KITŲ ĮTAISŲ APRAŠYMAS IR INFORMACIJOS PANAUDOJIMAS

1. Visa informacija apie minų laukus, užminuotas teritorijas, minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus aprašoma remiantis Techninio priedo nuostatais.

2. Visus šiuos aprašus saugo konflikto šalys, kurios pasibaigus aktyviems karo veiksams, neatidėliodamos imasi visų būtinų ir atitinkamų priemonių ir šios informacijos panaudojimo, kad apsaugotų civilius gyventojus nuo minų laukų, užminuotų teritorijų, minų, minų-spąstų ir kitų priemonių keliamų pavojų, esančių konflikto šalių kontroliuojamoje teritorijoje.

Tuo pat metu jos suteikia kitai šaliai arba konflikto šalims bei Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui visą turimą informaciją apie minų laukus, užminuotas teritorijas, minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus, padėtus jų nebekontroliuojamose teritorijose; tačiau abipusiškumo pagrindu, kai vienos konflikto šalies pajėgos yra priešiškos konflikto šalies teritorijoje, bet kuri šalis gali nesuteikti tokios informacijos Generaliniam sekretoriui ir kitai konflikto šaliai, atsižvelgdama į savo saugumo sumetimus, dėl kurių tokia informacija nesuteikiama, kol kita šalis yra šios konflikto šalies teritorijoje. Pastaruoju atveju nesuteikta informacija atskleidžiama, kai saugumo sumetimai leidžia tai padaryti. Konflikto šalys abipusiu sutarimu siekia, kai įmanoma, numatyti tokios informacijos paskelbimą kaip galima anksčiau ir taip, kad tai atitiktų kiekvienos šalies saugumo interesus.

3. Šis straipsnis nepažeidžia šio Protokolo 10 ir 12 straipsnių nuostatų.

10 straipsnis

MINŲ LAUKŲ, UŽMINUOTŲ TERITORIJŲ, MINŲ, MINŲ-SPĄSTŲ IR KITŲ ĮTAISŲ PAŠALINIMAS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

1. Pasibaigus aktyviems karo veiksams, visi minų laukai, užminuotos teritorijos, minos, minos-spąstai ir kiti įtaisai turi būti nedelsiant išminuoti, pašalinti, sunaikinti arba laikomi vadovaujantis šio Protokolo 3 straipsniu ir 5 straipsnio 2 punktu.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys, būdamos bet kurio konflikto šalys, atsako už minų laukus, užminuotas teritorijas, minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus, esančius jų kontroliuojamose teritorijose.

3. Šalis, nebekontroliuojanti minų laukų, užminuotų teritorijų, minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų, vadovaudamasi šio straipsnio 2 punktu, suteikia tą teritoriją kontroliuojančiai šaliai, pastarajai leidžiant, reikalingą techninę ir materialinę pagalbą.

4. Visais būtiniais atvejais šalys siekia tarpusavio susitarimo ir, jei reikia, susitarimo su kitomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis dėl techninės ir materialinės pagalbos suteikimo, įskaitant bendrus veiksmus tam tikromis aplinkybėmis.

11 straipsnis

TECHNOLOGINIS BENDRADARBIAVIMAS IR PAGALBA

1. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis įsipareigoja sudaryti sąlygas bei turi teisę kiek galima plačiau dalyvauti keičiantis įranga, medžiagomis, moksline bei technologine informacija, liečiančia šio Protokolo įgyvendinimą ir priemones vykdant išminavimą. Aukštosios Susitariančiosios Šalys nenustato nepagrįstų apribojimų humanitariniais tikslais tiekti išminavimo įrangą ir kitą atitinkamą technologinę informaciją.

2. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis įsipareigoja teikti Jungtinių Tautų sistemoje įsteigtam išminavimo duomenų bankui informaciją, ypač apie įvairias išminavimo priemones ir technologijas bei atsakingų už išminavimo klausimus ekspertų, ekspertų biurų ar nacionalinių kompetentingų institucijų sąrašus.

3. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis, kuri gali tai padaryti, per Jungtines Tautas, kitas tarptautines institucijas arba dvišaliu pagrindu, suteikia paramą vykdant išminavimą arba skiria lėšų Jungtinių Tautų Savanoriškam paramos išminavimui fondui.

4. Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių prašymai paramos, patvirtinti atitinkama informacija, gali būti pateikti Jungtinėms Tautoms, kitoms atitinkamoms institucijoms arba kitoms valstybėms. Šie prašymai gali būti pateikti Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui, kuris juos perduoda visoms Aukštosioms Susitariančiosioms Šalims ir atitinkamoms tarptautinėms organizacijoms.

5. Kai paramos kreipiamasi į Jungtines Tautas, Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius, atsižvelgdamas į savo išteklius, gali imtis atitinkamų žingsnių, kad įvertintų situaciją ir,

bendradarbiaudamas su prašančia Aukštąja Susitariančiąja Šalimi, nustatytų, kokios reikia paramos atliekant išminavimą arba įgyvendinant šį Protokolą. Generalinis sekretorius taip pat gali pranešti Aukštosioms Susitariančiosioms Šalims apie bet kokią padėties įvertinimą, taip pat reikalingos paramos pobūdį bei dydį.

6. Nepažeisdamos savo konstitucinių ir kitų teisės nuostatų, Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja bendradarbiauti ir perduoti technologiją, kuri palengvintų atitinkamų draudimų ir ribojimų, numatytų šiame Protokole, įgyvendinimą.

7. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis turi teisę prašyti ir gauti, esant galimybei, iš kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies techninę paramą dėl specifinės atitinkamos technologijos, kitokių negu ginklai technologijų, siekiant sutrumpinti Techniniame priede numatytus Protokolo nuostatų laikino netaikymo laikotarpius.

12 straipsnis

APSAUGA NUO MINŲ LAUKŲ, UŽMINUOTŲ TERITORIJŲ, MINŲ, MINŲ-SPĄSTŲ IR KITŲ ĮTAISŲ POVEIKIO

1. Taikymas

a) Išskyrus pajėgas ir misijas, kurios nurodytos šio straipsnio 2 a)i) punkte, šis straipsnis taikomas tik toms misijoms, kurios vykdo savo funkcijas kuriame nors rajone, kai sutinka ta Aukštoji Susitariančioji Šalis, kurios teritorijoje vykdomos tos funkcijos.

b) Šio straipsnio nuostatų taikymas konflikto šalims, nesančioms Aukštosiomis Susitariančiosiomis Šalimis, nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nekeičia jų arba ginčytinos teritorijos teisinio statuso;

c) Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia galiojančios tarptautinės humanitarinės teisės ar kitų taikomiems tarptautiniams dokumentams arba Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos sprendimų, kurie numato didesnę personalo, veikiančio pagal šį straipsnį, apsaugą.

2. Taikos palaikymas, kitos pajėgos ir misijos

a) Šis punktas taikomas:

- i) bet kokioms Jungtinių Tautų pajėgoms arba misijoms, bet kurioje teritorijoje atliekančioms taikos palaikymo, stebėjimo arba panašias funkcijas, vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartija; ir
- ii) bet kuriai misijai, kuri atliekama vadovaujantis Jungtinių Tautų Chartijos VIII skyriumi ir vykdo savo funkcijas konflikto teritorijoje.

b) Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis arba konflikto šalis, jei to prašo pajėgų arba misijos, kurioms šis punktas taikomas, vadovas:

- i) kiek sugeba, imasi tokių priemonių, kurios yra būtinos, kad apsaugotų pajėgas ar misiją nuo minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų, esančių jos kontroliuojamoje teritorijoje;
- ii) jei būtina veiksmingai apsaugoti šį personalą, pašalina arba padaro nežalingomis, kiek ji gali, toje zonoje esančias visas minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus; ir
- iii) informuoja minėtų pajėgų ar misijos vadovą apie visų žinomų minų laukų, užminuotų teritorijų, minų, minų-spąstų ir kitų įtaisų padėtį teritorijoje, kurioje tos pajėgos ar misija vykdo savo funkcijas ir kiek galima suteikia visą turimą informaciją apie tokius minų laukus, užminuotas teritorijas, minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus pajėgų ar misijos vadovui.

3. Jungtinių Tautų sistemos humanitarinės ir tyrimo misijos

a) Šis punktas taikomas bet kokiai Jungtinių Tautų sistemos humanitarinei arba tyrimo misijai.

b) Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis arba konflikto šalis, jei to prašo misijos, kuriai taikomas šis punktas, vadovas, turi:

- i) aprūpinti misijos personalą apsaugos priemonėmis, nurodytomis šio straipsnio 2 punkto b) ir i) dalyse; ir
- ii) jeigu būtina patekti arba vykti per jos kontroliuojamą vietą norint tinkamai įvykdyti misijos funkcijas arba siekiant, kad misijos personalas saugiai patektų arba vyktų per tą vietą:
 - aa) jeigu karo veiksmai nekliaudo tai padaryti, informuoti misijos vadovą apie saugų maršrutą į tą vietą, kai ji turi tokią informaciją; arba
 - bb) jei remiantis aa) papunkčiu informacija dėl saugaus maršruto nėra pateikiama, kai tai reikalinga bei galima, išvalyti praėjimą per minų laukus.

4. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto misijos

a) Šis punktas taikomas visoms Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto misijoms, vykdančioms funkcijas buvimo valstybei ar valstybėms sutikus, kaip numatyta Ženevos konvencijose, priimtose 1949 m. rugpjūčio 12 d., ir kai taikytina, papildomuose protokoluose.

b) Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis ar konflikto šalis, jeigu to reikalauja misijos, kuriai taikomas šis punktas, vadovas, turi:

- i) suteikti misijos personalui apsaugą, numatytą šio straipsnio 2 punkto b)i) dalyje; ir
- ii) imtis priemonių, nurodytų šio straipsnio 3 punkto b) ir i) dalyse.

5. Kitos humanitarinės misijos ir tyrimo misijos

a) Tuo atveju, jei šio straipsnio 2, 3 ir 4 punktai jiems netaikomi, šis punktas taikomas toliau išvardytoms misijoms, kai jos vykdo savo funkcijas konflikto teritorijoje arba padeda konflikto aukoms:

- i) bet kokia vietinio Raudonojo Kryžiaus arba Raudonojo Pusmėnulio organizacijos arba jų Tarptautinės federacijos humanitarinė misija;
- ii) bet kokia bešališkos humanitarinės organizacijos misija, taip pat ir bet kokios nešališkos humanitarinės išminavimo misijos; ir
- iii) bet kokia tyrimo misija, sudaryta remiantis 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencijų nuostatomis, o kur taikytina – jos papildomais protokolais.

b) Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis ar konflikto šalis, pareikalavus misijos, kuriai taikomas šis punktas, vadovui, turi, jei įmanoma:

- i) suteikti misijos personalui apsaugą, numatytą šio straipsnio 2 punkto b)i) dalyje; ir
- ii) imtis priemonių, numatytų šio straipsnio 3 b)ii) papunktyje.

6. Konfidencialumas

Visa informacija, konfidencialiai suteikta vadovaujantis šiuo straipsniu, turi būti gavėjo griežtai įslaptinta ir neskleidžiama už kariuomenės ar misijos ribų be specialaus informacijos teikėjo leidimo.

7. Įstatymų ir kitų teisės aktų laikymasis

Nenusižengdamas jam suteiktoms privilegijoms ir imunitetui arba jų pareigų reikalavimams, kariuomenės ar misijos personalas, minimas šiame straipsnyje, turi:

- a) gerbti buvimo valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus; ir
- b) susilaikyti nuo bet kokio veiksmo ar veiklos, nesuderinamos su nešališku ir tarptautiniu jų pareigų pobūdžiu.

13 straipsnis

AUKŠTŲJŲ SUSITARIANČIŲJŲ ŠALIŲ KONSULTACIJOS

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja konsultuotis ir bendradarbiauti, sprendamos visus klausimus, liečiančius šio Protokolo taikymą. Todėl Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių konferencija rengiama kasmet.

2. Dalyvavimas kasmetinėse konferencijose turi būti nustatytas jų sutartomis procedūros taisyklėmis.

3. Į konferencijos darbą turi būti įtraukta:

- a) šio Protokolo taikymo ir statuso peržiūrėjimas;
- b) svarstymas klausimų, kylančių iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių pagal šio straipsnio 4 punktą pateiktų ataskaitų;
- c) pasiruošimas peržiūros posėdžiams; ir
- d) svarstymas, kaip plėtoti technologijas, kad civiliai gyventojai būtų apsaugoti nuo atsitiktinio minų poveikio.

4. Aukštosios Susitariančiosios Šalys teikia metinius pranešimus depozitarijui, kuris išplatina juos visoms Aukštosioms Susitariančiosioms Šalims prieš konferenciją bet kuriuo iš šių klausimų:

- a) dėl šio Protokolo medžiagos platinimo jų ginkluotosioms pajėgoms ir civiliams gyventojams;
- b) dėl išminavimo ir reabilitacijos programų;
- c) dėl žingsnių, kurių imtasi tenkinant šio Protokolo techninius reikalavimus ar dėl bet kokios kitos su tuo susijusios svarbios informacijos;
- d) dėl su šiuo Protokolu susijusių įstatymų leidybos;
- e) priemonių, kurių imtasi tarptautiniu mastu keičiantis technine informacija, bendradarbiaujant išminavimo, techninio bendradarbiavimo bei pagalbos srityse; ir
- f) kiti svarbūs klausimai.

5. Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių konferencijos išlaidas apmoka Aukštosios Susitariančiosios Šalys ir valstybės, nesančios Susitariančiosiomis Šalimis, bet dalyvaujančios konferencijos darbe, vadovaudamosi atitinkamai pritaikyta Jungtinių Tautų naudojama apmokestinimo skale.

14 straipsnis **NUOSTATŲ LAIKYMASIS**

1. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis naudoja įstatymų leidybos bei kitokias priemones jai priklausančioje ar jos kontroliuojamoje teritorijoje, siekdama, kad būtų užkirstas kelias ar pašalinti jos jurisdikcijoje esančių asmenų padaromi šio Protokolo pažeidimai.

2. Šio straipsnio 1 punkte numatytos priemonės apima visas priemones, reikalingas taikant baudžiamąsias sankcijas asmenims, kurie ginkluoto konflikto metu, nusižengdami šio Protokolo nuostatomis, tyčia nužudo arba sunkiai sužaloja civilius gyventojus, bei patraukti tuos asmenis baudžiamojon atsakomybėn.

3. Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis taip pat reikalauja, kad jos ginkluotosios pajėgos priimtų atitinkamas karines instrukcijas ir veiklos reglamentus ir kad ginkluotųjų pajėgų personalo apmokymas atitiktų jų pareigas ir įsipareigojimus, leidžiančius laikytis šio Protokolo nuostatų.

4. Aukštosios Susitariančiosios Šalys, pasitelkamos Jungtinių Tautų Generalinį sekretorių ar kitas tinkamas tarptautines procedūras, įsipareigoja konsultuotis ir bendradarbiauti, siekdamas išspręsti bet kokias problemas, kurios gali kilti dėl šio Protokolo nuostatų aiškinimo ar taikymo.

TECHNINIS PRIEDAS

1. Aprašymas

a) Kitokių negu svaidomosios minų, minų laukų, užminuotų teritorijų, minų-spąstų ir kitų įtaisų buvimo vietos turi būti aprašomos vadovaujantis tokiomis nuostatomis:

i) minų laukų, užminuotų teritorijų ir minų-spąstų teritorijų bei kitų įtaisų buvimo vieta turi būti nurodoma tiksliai, pateikiant mažiausiai dviejų atskaitos taškų koordinatas ir, atsižvelgus į tuos atskaitos taškus, numanomą teritorijos, kurioje yra padėti šie ginklai, dydį;

ii) žemėlapiai, schemos ir kiti aprašai turi būti paruošti taip, kad atsižvelgus į atskaitos taškus nurodytų minų laukų, užminuotų teritorijų, minų-spąstų ir kitų įtaisų buvimo vietą; šie aprašai taip pat turi nurodyti jų perimetrus ir dydį; ir

iii) siekiant aptikti ir padaryti nežalingomis minas, minas-spąstus ir kitus įtaisus, žemėlapiuose, schemose ir kituose užrašuose turi būti nurodyta visa informacija apie šių minų tipą, skaičių, padėjimo būdą, sprogdiklio tipą ir veiksmingumo laiką, padėjimo datą ir laiką, priešišmontavimo įtaisus (jeigu jų yra) ir kitą svarbią informaciją. Jeigu įmanoma, užrašai apie minų lauką turi parodyti tikslią kiekvienos minos padėjimo vietą, išskyrus eilėmis išdėstytų minų laukus, kai pakanka žinoti eilės buvimo vietą. Tiksliai kiekvienos minos-spąstų buvimo vieta ir veikimo mechanizmas turi būti aprašyti atskirai;

b) numanoma svaidomųjų minų buvimo vieta ir teritorija apibrėžiama atskaitos taškų koordinatėmis (kampiniais taškais) ir kai tik atsiranda galimybė – patikrinama ir, kai galima, ta vieta pažymima žemėje. Bendras padėtų minų skaičius ir jų tipas, padėjimo data ir laikas bei susinaikinimo laikotarpis taip pat turi būti aprašomi;

c) užrašų kopijas turi saugoti tokio lygio vadovybė, kad kuo ilgesnį laiką būtų tinkamai garantuotas jų saugumas;

d) minų, pagamintų po šio Protokolo įsigaliojimo, naudojimas draudžiamas, jeigu jos neaprašytos anglų kalba arba atitinkama vietine kalba ar kalbomis ir kai nenurodyta ši informacija:

i) šalies gamintojos pavadinimas;

ii) pagaminimo metai ir mėnuo; ir

iii) gaminių serijos arba partijos numeris.

Žymėjimas turi būti kiek galima labiau matomas, įskaitomas, ilgalaikis ir atsparus aplinkos poveikiui.

2. Minų aptikimo specifikacija

a) Pėstininkų minose, pagamintose po 1997 m. sausio 1 d., turi būti įmontuota medžiaga arba įtaisas, kuris leistų aptikti miną įprasta technine minų paieškos įranga ir duotų atitinkantį 8 ir daugiau gramų grynosios masės geležies atsakomąjį signalą.

b) Pėstininkų minose, pagamintose iki 1997 m. sausio 1 d., turi būti arba įmontuota, arba prieš jas padedant gerai pritvirtinta medžiaga arba įtaisas, kuris leistų aptikti miną įprastine technine minų paieškos įranga ir kurio atsakomasis signalas atitiktų skleidžiamą 8 ir daugiau gramų grynosios masės geležies signalą.

c) Jeigu Aukštoji Susitariančioji Šalis nutaria, kad ji negali iš karto laikytis b) papunkčio nuostatų, ji gali, pranešdama apie savo sutikimą būti saistoma šio Protokolo, pareikšti, kad ji atideda b) papunkčio nuostatų taikymą ne ilgiau kaip 9 mėnesiams nuo šio Protokolo įsigaliojimo.

3. Susinaikinimo ir savaiminės deaktyvacijos specifikacija

a) Visos svaidomosios pėstininkų minos konstruojamos ir gaminamos taip, kad ne daugiau kaip 10% visų aktyvuotų minų nesusinaikintų per 30 dienų nuo jų padėjimo momento ir kad kiekviena mina turėtų pagalbinę savaiminę deaktyvaciją, bei kad minos būtų sukonstruotos ir pagamintos taip, kad kartu su susinaikinimo mechanizmu ne daugiau kaip viena iš tūkstančio aktyvuotų minų veiktų kaip mina 120 dienų nuo jos padėjimo momento.

b) Visos kitokios negu svaidomosios pėstininkų minos, naudojamos už pažymėtų teritorijų ribų, apibūdintų šio Protokolo 5 straipsnyje, turi atitikti susinaikinimo ir savaiminės deaktyvacijos reikalavimus, nurodytus šio punkto a) dalyje.

c) Jeigu Aukštoji Susitariančioji Šalis nutaria, kad ji negali iš karto laikytis a) ir/arba b) papunkčių nuostatų, ji gali, pranešdama apie savo sutikimą būti saistoma šio Protokolo, pareikšti, kad minų, pagamintų prieš šio Protokolo įsigaliojimą, atžvilgiu, ji atideda a) ir/arba b) papunkčių nuostatų taikymą ne ilgesniam kaip 9 metų laikotarpiui nuo šio Protokolo įsigaliojimo.

Šiuo nuostatų taikymo atidėjimo laikotarpiu Aukštoji Susitariančioji Šalis:

i) pradeda mažinti, kiek įmanoma, pėstininkų minų naudojimą, neatitinkantį nustatytų reikalavimų; ir

ii) svaidomųjų pėstininkų minų atžvilgiu – laikytis susinaikinimo arba savaiminės deaktyvacijos reikalavimų, o kitokių pėstininkų minų atžvilgiu – laikytis bent jau savaiminės deaktyvacijos reikalavimų.

4. Tarptautiniai minų laukų ir užminuotų teritorijų ženklai

Ženkla, panašūs į pridėtą pavyzdį* ir apibūdinti žemiau, turi būti naudojami minų laukams ir užminuotoms teritorijoms žymėti, kad juos pastebėtų ir atpažintų civiliai gyventojai:

a) dydis ir forma: trikampis arba keturkampis; trikampio matmenys ne mažesni kaip 28 centimetrai (11 colių) ir 20 centimetrų (7,9 colių), o keturkampio – 15 centimetrų (6 coliai);

b) spalva: raudona arba oranžinė, su šviesą atspindinčiais geltonais kraštais;

c) simbolis: tai priede parodytas simbolis arba kitoks simbolis, kuris būtų lengvai atpažįstamas pažymėti pavojingą teritoriją;

d) kalba: ženkle turi būti žodis „minos“, užrašytas viena iš šešių oficialių šios Konvencijos kalbų (arabų, kinų, anglų, prancūzų, rusų ir ispanų) bei toje vietovėje plačiausiai vartojama kalba ar kalbomis;

e) nuotolis: ženklai turi būti išdėstyti aplink minų lauką ar užminuotą teritoriją tokiu atstumu, kad juos matytų iš bet kurio taško prie šios teritorijos artėjantis civilis gyventojas.“

2 STRAIPSNIS: ĮSIGALIOJIMAS

Šis papildytas Protokolas įsigalioja pagal Konvencijos 8 straipsnio 1 b) punktą.

PROTOKOLAS DĖL PADEGAMŲJŲ GINKLŲ NAUDOJIMO APRIBOJIMO IR UŽDRAUDIMO (III PROTOKOLAS)

1 straipsnis APIBRĖŽIMAI

Šiame Protokole:

1. „Padegamieji ginklai“ reiškia bet kokią ginklą ar šaudmenį, kuris skirtas padegti objektus ugnimi ar karščiu ar dėl jų abiejų sąveikos padaryti asmenims nudegimus, kuriuos sukelia į taikinį paleistos medžiagos cheminė reakcija.

a) Padegamieji ginklai gali būti, pavyzdžiui, ugniasvaidžiai, fugasiniai sviediniai, artilerijos sviediniai, raketos, granatos, minos, bombos ir kiti padegamųjų medžiagų konteineriai.

b) Padegamaisiais ginklais nelaikomi:

i) šaudmenys, kurie gali atsitiktinai uždegti, – tai šviečiančios medžiagos, trasuojančios kulkos, dūmų ar signalinės sistemos;

ii) šaudmenys, kurie prasiskverbdami, sprogdami, suskildami į skeveldras taip pat ir padega, kaip antai šarvus pramušančios kulkos, skeveldriniai sviediniai, sprogstamosios bombos ir panašūs mišraus poveikio šaudmenys, kai jų užsidegimu specialiai nesiekama sukelti asmenims nudegimų, o naudojami prieš karinius taikinius, kaip antai šarvuočius, orlaivius, instaliacijas ar aparatūrą.

2. „Civilijų koncentracija“ – tai bet koks nuolatinis ar laikinas civilijų susitelkimas: miestų gyvenamieji rajonai, miesteliai ir kaimai, pabėgėlių ar evakuotųjų stovyklos ar kolonos arba klajoklių grupės.

3. „Karinis taikiny“ – kai kalbama apie objektus ar bet kokią objektą, kuris dėl savo prigimties, padėties vietovėje, paskirties ar panaudojimo daug prisideda prie karo veiksmų ir kurio visiškas ar dalinis sunaikinimas, pagrobimas ar neutralizavimas tuo metu susidariusiomis aplinkybėmis suteikia aiškų karinį pranašumą.

4. „Civiliniai objektai“ – visi objektai, kurie nėra kariniai taikiniai, apibūdinti 4 punkte.

5. „Galimos atsargumo priemonės“ – tokios atsargumo priemonės, kurias galima ir praktiškai įmanoma pavartoti, atsižvelgus į tuo metu vyraujančias aplinkybes, atsižvelgiant į humanitarinius bei karinius motyvus.

2 straipsnis CIVILIŲ ASMENŲ IR CIVILINIŲ OBJEKTŲ APSAUGA

1. Bet kokiomis aplinkybėmis draudžiama padegamaisiais ginklais atakuoti tiek civilius gyventojus, tiek atskirus civilius asmenis ar civilinius objektus.

2. Bet kokiomis aplinkybėmis draudžiama atakuoti karinį taikinį, esantį civilijų susitelkimo vietoje, oru paleidžiamais padegamaisiais ginklais.

3. Be to, draudžiama civilijų susitelkimo vietoje esantį karinį objektą atakuoti kitokiais negu oru paleidžiamais padegamaisiais ginklais, išskyrus tuos atvejus, kai toks karinis objektas yra aiškiai atskirtas nuo civilijų koncentracijos vietos ir imtasi visų galimų atsargumo priemonių, kad šie ginklai padegtų tik karinį objektą, išvengiant arba kiekvienu atveju iki minimumo sumažinant atsitiktinę civilijų gyventojų žūtį, sužalojimus ir civiliniams objektams padaromą žalą.

4. Padegamaisiais ginklais draudžiama atakuoti miškus ar kitokią augmeniją, išskyrus tuos atvejus, kai gamtos objektai naudojami pridengti, paslėpti ar užmaskuoti kombatantus ar kitokius karinius taikinius arba kai jie patys yra kariniai taikiniai.

PROTOKOLAS DĖL APAKINANČIŲ LAZERINIŲ GINKLŲ (IV PROTOKOLAS)

1 STRAIPSNIS: PAPILDOMAS PROTOKOLAS

Jungtinių Tautų 1980 metų konvencija dėl tam tikrų įprastinių ginklų, kurie gali būti laikomi pernelyg žalojančiais arba veikia nesirinktinai, naudojimo uždraudimo arba apribojimo („Konvencija“) yra papildoma IV protokolu:

„Protokolas dėl apakinančių lazerinių ginklų (IV protokolas)“

1 straipsnis

Draudžiama naudoti lazerinius ginklus, kurie sukonstruoti taip, jog jų vienintelė arba viena iš kovinių funkcijų yra sukelti neapsaugoto regėjimo, tai yra plikos akies arba akies su korekcija, visišką apakimą. Aukštosios Susitariančiosios Šalys neperduoda šių ginklų nė vienai valstybei ir nė vienam nevalstybiniam subjektui.

2 straipsnis

Naudodamos lazerines sistemas, Aukštosios Susitariančiosios Šalys imasi visų galimų atsargumo priemonių, kad išvengtų neapsaugoto regėjimo visiško apakimo. Tokios atsargumo priemonės apima tų Šalių karinių pajėgų apmokymą ir kitokias praktines priemones.

3 straipsnis

Šiame Protokole nustatytas draudimas neapima apakimo, kaip atsitiktinės ar šalutinės leistino karinių lazerinių sistemų ir prieš optinę įrangą naudojamų lazerinių sistemų panaudojimo pasekmės.

4 straipsnis

Šiame Protokole „visiškas apakimas“ reiškia negrąžinamą ir nepataisomą regėjimo praradimą, pasireiškiantį esminių darbingumo netekimu, kai nėra vilties jį atgauti. Esminis darbingumo netekimas yra lygus regos aštrumui, mažesniau kaip 20/200 pagal Sneleno skalę, kai tikrinamos abi akys.“

2 STRAIPSNIS: ĮSIGALIOJIMAS

Šis Protokolas įsigalioja pagal Konvencijos 5 straipsnio 3 ir 4 punktų nuostatas.

Warning Sign for Areas Containing Mines

